

Gespreksverslagen verdiepende participatiebijeenkomsten

Verslag 1 Participatiebijeenkomst inwoners (29 januari 2026)

Thema: Sterke Sociale Basis

Locatie: Raadzaal gemeentehuis

Aanwezig: Inwoners, vrijwilligers, vertegenwoordigers van lokale initiatieven, medewerkers van de gemeente (cluster Sterke Sociale Basis), de wethouder

1. Doel van de bijeenkomst

De bijeenkomst richtte zich op het versterken van de sociale basis in Zoetermeer. Het gesprek werd gevoerd aan de hand van de vragen: wat hebben inwoners nodig om zelf initiatief te nemen, en wat is er nodig van de gemeente om waar nodig te faciliteren? De avond had ook als doel te onderzoeken hoe inwoners elkaar beter kunnen vinden en hoe initiatieven ondersteund kunnen worden.

2. Aanwezigen en vertegenwoordigde initiatieven

De groep bestond uit inwoners en vertegenwoordigers van onder meer:

- Inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld op Doe Mee
- buurt- en wijkverenigingen
- buurttuinen
- lief- en leedstraten
- kerk- en geloofsgemeenschappen
- jongeren- en buurtwerk
- Huis van Actief Burgerschap
- initiatieven voor duurzaamheid, senioren, psychische kwetsbaarheid en veteranen

3. Centrale thema's uit het gesprek

3.1 Zijn we er in Zoetermeer voor elkaar?

- Veel inwoners zijn bereid iets voor elkaar te doen, maar ervaren drempels zoals gebrek aan ontmoetingsplekken.
- Inwoners zijn goed in staat zelf initiatieven voor de buurt te ontplooiën, soms met hulp van gemeente, maar vaak ook zonder ondersteuning van de gemeente.
- Diversiteit in de stad wordt erkend, maar niet alle groepen waren aanwezig.
- Inclusie blijft een uitdaging; medewerkers van de gemeente benadrukken dat zij ook actief de wijk ingaan om gesprekken te voeren.

3.2 Samenwerking met de gemeente

Overwegend positieve ervaringen:

- goede ondersteuning via netwerken
- gemeente als belangrijke facilitator
- samenwerking verloopt meestal soepel

Maar ook aandachtspunten:

- soms worden verwachtingen niet waargemaakt
- inwoners willen meer continuïteit en duidelijkheid

3.3 Ruimte en openbare voorzieningen

- Inwoners ervaren dat ontmoetingsplekken zijn verdwenen of onderbenut.
- Er is behoefte aan laagdrempelige ruimtes in de wijk, ook in scholen of leegstaande panden.
- De wethouder benadrukt dat ruimte volgt op vraag, maar erkent dat dit een belangrijk thema is.

4. Gesprek met de wethouder

4.1 Discriminatie en jongeren

- De wethouder koppelt dit aan het belang van elkaar kennen en ontmoeten.
- De gemeente stimuleert samenspel en werkt aan bewustwording via programma's tegen discriminatie.
- Inwoners delen ervaringen met jongeren betrekken; sociale media en zichtbare positieve voorbeelden worden genoemd als kans.

4.2 Vergrijzing en verbinding met jongeren

- Jongeren worden soms onterecht als bedreigend ervaren.
- Ideeën: meer positieve communicatie, gastlessen, TikTok, festivals, posters met QR-codes.

4.3 Ruimte voor aandachtscirkels en buurtinitiatieven

- De wethouder erkent het belang van ontmoetingsplekken, maar wijst op financiële en praktische beperkingen.
- Creatief gebruik van bestaande gebouwen wordt aangemoedigd.
- Voor kleine initiatieven bestaan wijkbudgetten via de wijkwethouder.

4.4 Wat is nodig voor een sterke sociale basis?

- Communicatie en elkaar kennen zijn cruciaal.
- Een inwoner biedt vrijwillige workshops sociale communicatie aan.

5. Ideeën uit de werkvorm 'One, two for all'

Geclusterd overzicht

A. Fysieke ontmoetingsplekken (per wijk)

- Huis van de buurt / vrijplaats / inspiratiehuis, neutraal en laagdrempelig
- Mix jong-oud, communicatiespreekuur "In the mix!"
- Functiemenging (scholen, multi-tenant gebruik), leer van succesvolle plekken
- Openbare ruimte inrichten voor ontmoeting (met aandacht voor vandalismepreventie)

B. Digitaal platform & vindbaarheid

- Centrale website/prikbord waar alles samenkomt (activiteiten, ruimtes, links)
- Reserveringssysteem voor beschikbare locaties
- Digitale prikborden met ook woningruil (als experimentele functie)

C. Jongeren & communicatie

- Jongeren co-creators van socials; TikTok en campagnes met positieve verhalen
- Posters + QR/links voor anonieme input; aansluiten bij festivals/open dagen

D. Aandachtscirkels en samenredzaamheid

- Aandachtscirkels uitbreiden; bewoners leren elkaar kennen en helpen
- Eten verbindt: gezamenlijke maaltijden als blijvende ritmiek/continuïteit

E. Vrijwilligers & organisatie

- Koepel onder vrijwilligers (kennisdeling, werving via studenten, projectmatig i.p.v. wekelijks vast)

F. Proces & coördinatie

- Inloop- en uitwisselavonden (zoals deze) herhalen
- Idee: ontwerpessie om het digitale/ fysieke platform samen te ontwerpen
- Gemeente faciliteert een website waarop organisaties kunnen plaatsen

Enkele concrete ideeën uit de groepen

- 24/7 inspiratiehuis gerund door vrijwilligers met gratis workshops
- Huis van Burgerschap-achtige vrijplaatsen per wijk
- Website met links en centrale agenda; neutrale plek waar iedereen vanaf weet

- Groet-buttons / groet-workshop als laagdrempelige manier om contact te stimuleren

6. Ervaringen van de deelnemers

- Inspirerend en waardevol, maar vaak dezelfde aanwezigen.
- Gemeente doet haar best, maar inwoners ervaren soms weinig grip.
- Continuïteit en eigenaarschap zijn belangrijk.
- Eten verbindt; meer gezamenlijke eetmomenten kunnen helpen.
- Activiteiten moeten inclusiever worden georganiseerd.

7. Reflectie van de wethouder

De wethouder benadrukt:

- Ruimte is belangrijk, maar moet aansluiten op concrete vragen.
- Fysieke én digitale platforms zijn kansrijk.
- Veel ondersteuning bestaat al, maar moet beter verbonden worden.
- Sterke Sociale Basis draait om omzien naar elkaar en het stimuleren van initiatieven van inwoners.

Tips van de wethouder:

1. Benader de wijkwethouder.
2. Meld initiatieven via de gemeentelijke website.
3. Neem contact op met medewerkers van de gemeente; zij zijn goed bereikbaar.

8. Afsluiting

De gespreksleider bedankt alle aanwezigen. Het verslag gaat naar de gemeenteraad en vormt input voor de uitvoeringsagenda die na de zomer wordt opgesteld.

Verslag 2 Bijeenkomst voor netwerkpartners – 5 februari 2026

Thema: Visie Sterke Sociale Basis

Aanwezig: Vertegenwoordigers van netwerkorganisaties, vrijwilligersorganisaties, belangenorganisaties, medewerkers van de gemeente (cluster Sterke Sociale Basis)

1. Doel van de bijeenkomst

De bijeenkomst richtte zich op het ophalen van inzichten van netwerkpartners die deel uitmaken van stuurgroepen en kernteams. De centrale vraag: *Hoe versterken we de Sterke Sociale Basis (SSB) vanuit het perspectief van organisaties die met en voor inwoners werken?*

2. Aanwezigen

Deelnemers waren vertegenwoordigers van onder meer:

- Organisaties voor vrouwen, jongeren en cultuur
- Belangenorganisaties zoals COC Haaglanden
- Welzijnsorganisaties
- Netwerken rondom eenzaamheid, toegankelijkheid en inclusie
- Medewerkers van de gemeente

3. Centrale thema's uit het gesprek

3.1 Bereiken van groepen die zichzelf niet laten zien

- Sommige doelgroepen, zoals LHBTI+ inwoners of mensen met een fysieke beperking, vormen geen hechte groep en trekken niet snel zelf aan de bel.
- De gemeente benadrukt dat bewonersinitiatieven centraal staan, maar dat kwetsbare groepen wél ondersteuning kunnen krijgen wanneer er een hulpbehoefte is.
- De balans tussen vraaggericht werken en proactief signaleren blijft een uitdaging.

3.2 Overzicht en toegankelijkheid van het aanbod

- Zowel inwoners als organisaties ervaren dat het aanbod versnipperd is.
- Er zijn veel websites, maar weinig overzicht.
- Als netwerkpartners het al niet weten te vinden, is het voor inwoners nog lastiger.
- De behoefte aan een centraal overzicht komt sterk naar voren.

3.3 Werken vanuit de wijk

- Wijken verschillen sterk in dynamiek en behoeften.
- Tijdens crises (zoals sneeuwval of corona) bleek hoe belangrijk lokale netwerken zijn.
- Initiatieven die in de wijk ontstaan, ook zonder formele organisatie, verdienen ondersteuning.

3.4 Rol van vrijwilligers

- Vrijwilligers (ruim 9.000 in Zoetermeer) vormen een cruciale pijler van de sociale basis.
- Schema's en systemen zijn nuttig, maar flexibiliteit blijft essentieel.
- Niet alle vrijwilligers zijn verbonden aan organisaties; ook deze groep moet zichtbaar en ondersteund worden.

3.5 Kwetsbare groepen bereiken

- Niet iedereen weet de weg naar ondersteuning, zeker nieuwkomers, introverte inwoners of mensen zonder netwerk.
- Diep in de wijk aanwezig zijn en in gesprek gaan is noodzakelijk.
- Organisaties ervaren soms concurrentie, waardoor initiatieven dubbel worden uitgevoerd of verdwijnen in de massa.

4. Werkvorm: ideeën ophalen in groepen

Groep 1 – Centrale coördinatie

Eindconclusie: Er ontbreekt een stedelijke coördinatie.

- Voorbeelden uit andere gemeenten laten zien dat centrale regie werkt (bijv. coördinatoren die aanbod bundelen of informatie ophalen).
- Wijkregisseurs worden gemist in dit gesprek; communicatie verloopt niet altijd soepel.
- Best practices uit andere gemeenten kunnen helpen.
- Belangrijk: organisaties moeten elkaar meer benutten en domeinoverstijgend samenwerken.

Groep 2 – Bundelen en versterken van netwerken

Eindconclusie: Eén stedelijk netwerk Sociale Basis.

- Sleutelfiguren in wijken én organisaties zijn cruciaal.
- Idee: hef alle losse kernteams op en vorm één gezamenlijke groep met sleutelfiguren die domeinoverstijgend werken.
- Dit vraagt cultuurverandering, maar kan effectiever zijn en meer verantwoordelijkheid leggen bij partners.

Groep 3 – Verbinden en toegankelijk maken

Eindconclusie: Minder praten, meer verbinden.

- Wijkwebsites moeten actueel zijn.
- Kleine subsidies zonder ingewikkelde rechtspersonenstructuur zouden terug moeten komen.
- Het Vliegwielen-boek wordt genoemd als hulpmiddel voor buurtinitiatieven.
- Persoonlijk contact en elkaar opzoeken bij activiteiten werkt het best.

5. Afronding

De bijeenkomst leverde waardevolle input op voor het versterken van de Visie Sterke Sociale Basis. De opbrengsten worden verwerkt in het visiedocument en vormen input voor de uitvoeringsagenda. Een medewerker van de gemeente sluit de bijeenkomst af en bedankt alle aanwezigen voor hun bijdrage.

Verslag 3 Bijeenkomst voor wijkpartners – 12 februari 2026 (ochtend)

Thema: Samenwerking in de wijk & versterken van de Sterke Sociale Basis

Aanwezig: Wijkpartners, vrijwilligers, vertegenwoordigers van organisaties, medewerkers van de gemeente

1. Doel van de bijeenkomst

Deze bijeenkomst bracht wijkpartners samen die dagelijks met en voor inwoners werken. De centrale vragen waren:

- Hoe versterken we de samenwerking tussen wijkpartners?
- Hoe breiden we netwerken uit?
- Hoe werken we zoveel mogelijk vraaggestuurd?

2. Opening en introductie

De bijeenkomst werd geopend door een medewerker van de gemeente. Door een last-minute locatieverandering was de opkomst positief. Deelnemers werden gevraagd om fysiek positie in te nemen bij stellingen over:

- bekendheid met de Visie Sterke Sociale Basis
- bijdrage aan het verbinden van inwoners
- eigen woonplaats
- bekendheid met andere aanwezigen
- bereidheid tot samenwerking

Deze interactieve start maakte zichtbaar hoe divers de groep was.

3. Toelichting op de Visie Sterke Sociale Basis

Een medewerker van de gemeente lichtte de visie toe. De kern:

3.1 Wat is de Sterke Sociale Basis (SBB)?

SBB is het samenspel tussen:

- inwoners
- professionele instellingen
- vrijwillige organisaties

Het doel is dat inwoners elkaar makkelijker vinden, initiatieven nemen en ondersteund worden waar nodig.

3.2 Drie uitgangspunten van SBB

De inwoner maakt het verschil

- Initiatief ligt zoveel mogelijk bij inwoners.
- Voorbeelden zoals lief- en leedstraten laten zien dat kleine acties veel impact hebben.
- Vraaggericht werken zorgt voor betere aansluiting op behoeften.
- Drempels moeten omlaag, zodat inwoners makkelijker meedoen.

Ontmoeten kan overal

- Inwoners hebben behoefte aan plekken om elkaar te ontmoeten.
- Dat kan binnen én buiten: in parken, scholen, buurthuizen of maatschappelijk vastgoed.
- De gemeente wil vastgoed meer openstellen.
- Het Huis van Actief Burgerschap werd genoemd als voorbeeld van een laagdrempelige ontmoetingsplek.

Samenwerken aan de sociale basis

- Partners moeten elkaar beter kunnen vinden.
- Er is behoefte aan een website, fysieke plekken en een digitaal platform.
- Het Huis van Actief Burgerschap fungeert als verbindende plek en contactpunt.

4. Vragen en signalen uit de groep

4.1 Wat zijn de huidige drempels voor inwoners?

- Niet iedereen kijkt op de gemeentelijke website.
- Er wordt veel gezonden, maar informatie bereikt niet altijd de juiste doelgroep.
- Sommige inwoners weten simpelweg niet waar ze moeten beginnen.

4.2 Wat werkt in de praktijk?

- Wijkpartners zien dat activiteiten dichtbij huis het beste werken.
- Persoonlijk contact blijft de meest effectieve manier om inwoners te bereiken.
- Initiatieven die in de wijk ontstaan, ook zonder formele organisatie, verdienen ondersteuning.

5. Opbrengsten uit de gesprekken

Deelnemers deelden inzichten over wat nodig is om samenwerking te versterken:

5.1 Verbeteren van zichtbaarheid en toegankelijkheid

- Overzicht van activiteiten en initiatieven ontbreekt.
- Een centrale plek (website of platform) is gewenst.
- Wijkpartners willen beter weten wat anderen doen om overlap te voorkomen.

5.2 Versterken van netwerken

- Partners willen elkaar vaker ontmoeten en samenwerken.
- Het opbouwen van duurzame relaties is belangrijker dan losse projecten.
- Wijkpartners willen meer ruimte om vraaggericht te werken.

5.3 Ondersteunen van inwonersinitiatieven

- Kleine initiatieven verdienen snelle en eenvoudige ondersteuning.
- Wijkpartners zien dat inwoners vaak veel kunnen, maar soms net een duwtje nodig hebben.

6. Afronding

De bijeenkomst gaf een helder beeld van wat wijkpartners nodig hebben om de Sterke Sociale Basis te versterken. De input wordt verwerkt in het visiedocument en vormt een bouwsteen voor de uitvoeringsagenda.

Een medewerker van de gemeente sloot de bijeenkomst af en bedankte alle aanwezigen voor hun inzet en betrokkenheid.

Verslag 4 Bijeenkomst geloofsgemeenschappen – 12 februari 2026 (avond)

Thema: Versterken van samenwerking, geloven in verbinding

Aanwezig: Vertegenwoordigers van verschillende geloofsgemeenschappen en medewerkers van de gemeente (cluster Sterke Sociale Basis)

1. Doel van de bijeenkomst

Deze bijeenkomst bracht vertegenwoordigers van geloofsgemeenschappen samen om in gesprek te gaan over hun rol binnen de Sterke Sociale Basis (SSB). Centrale vragen waren:

- Hoe versterken we de samenwerking tussen geloofsgemeenschappen en gemeente?
- Welke rol en betekenis hebben geloofsgemeenschappen binnen de Sterke Sociale Basis?
- Hoe verbeteren we de onderlinge verbinding in relatie tot de visie?
- Hoe verbeteren we ruimtegebruik en brengen we vraag en aanbod beter in beeld?

2. Opening en introductie

De bijeenkomst werd geopend met een voorstelronde. De focus lag op de betekenis van geloofsgemeenschappen voor de sociale cohesie in Zoetermeer.

Er werd benoemd dat sommige gemeenschappen ontbraken, zoals de kleine Joodse gemeenschap.

De gemeente lichtte de visie op de sociale basis toe en het samenspel tussen inwoners, netwerken en organisaties.

3. Toelichting op de Visie Sterke Sociale Basis

3.1 Wat is de Sterke Sociale Basis (SSB)?

De SSB is het samenspel tussen:

- inwoners
- professionele organisaties
- informele en vrijwillige netwerken

Het doel is dat inwoners elkaar makkelijker vinden, ondersteund worden en dat initiatieven vanuit de gemeenschap kunnen groeien.

3.2 Relevantie voor geloofsgemeenschappen

Geloofsgemeenschappen vervullen een belangrijke sociale functie. Ze bieden steun, ruimte voor ontmoeting en organiseren activiteiten zoals maaltijden en ontmoetingsmomenten.

Sommige aanwezigen ervaren echter weinig erkenning vanuit de gemeente, ondanks de rol die zij spelen in de sociale basis.

4. Vragen en signalen uit de groep

4.1 Drempels en knelpunten

- Er wordt weinig medewerking ervaren bij het vinden van geschikte ruimtes.
- Sommige gemeenschappen zijn al jaren “nomadisch” door hoge huren en gebrek aan beschikbare panden.
- Bepaalde gemeenschappen voelen zich onvoldoende gehoord, soms al decennialang.
- Bij groei van de stad is onvoldoende rekening gehouden met behoefte aan gemeenschapshuizen.
- Bij het vrijkomen van gebouwen ontstaat regelmatig bezwaar tegen religieus gebruik.

4.2 Wat werkt in de praktijk?

- Activiteiten dichtbij huis werken het best.
- Geloofsgemeenschappen delen soms ruimtes met andere groepen, maar dit brengt uitdagingen mee.
- Gemeenschappen willen elkaar beter leren kennen en samenwerking versterken door ontmoetingen en gezamenlijke activiteiten.

5. Opbrengsten uit de gesprekken

5.1 Verbeteren van zichtbaarheid en toegankelijkheid

- Er is behoefte aan een platform om vraag en aanbod van ruimtes inzichtelijk te maken, vergelijkbaar met “Funda voor gemeenschappen”.
- Activiteiten van geloofsgemeenschappen zijn onvoldoende zichtbaar, zoals ‘Eten en Ontmoeten’.
- Voorstel om een digitale gemeentegids te maken met contactgegevens van alle geloofsgemeenschappen.

5.2 Versterken van netwerken

- Gemeenschappen willen meer samenwerken, bijvoorbeeld door gezamenlijke bijeenkomsten en uitnodigingen op heilige dagen.
- Een gezamenlijke groepsapp wordt voorgesteld voor snelle onderlinge communicatie.
- Er is behoefte aan regelmatige bijeenkomsten (minimaal twee keer per jaar), gefaciliteerd door de gemeente.

5.3 Ondersteunen van initiatieven

- De gemeente zou meer ruimte kunnen bieden in het weekend door leegstaande gebouwen open te stellen.
- Er is behoefte aan duidelijkheid over regels (bijv. voedselveiligheid bij gezamenlijke maaltijden). De gemeente geeft aan dat er veel al mogelijk is.
- Er wordt gepleit voor een impactonderzoek naar de maatschappelijke waarde van geloofsgemeenschappen.

6. Afronding

Aan het einde van de avond is uitgesproken dat men met een schone lei wil beginnen. Ondanks eerdere frustraties is er hoop op betere samenwerking.

De gemeente dankt alle aanwezigen voor hun openheid en benadrukte het belang van gezamenlijk optrekken binnen de Sterke Sociale Basis.